

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2018-548

23.8.2018

If Skadeforsikring NUF

Rettshjelp

Én eller flere tvister? – flere parter på motparts side – tvistetidspunkt.

Sikrede inngikk i 2005 en avtale med nabo A. og nabo B. om at utvalgte busker og trær på hennes eiendom skulle felles eller beskjæres. Det oppstod uenighet blant partene, og de to naboene brakte saken inn for forliksrådet. Før saken skulle behandles, inngikk partene den 4.6.07 en avtale om trefelling. Avtalen med nabo B. ble i store deler oppfylt, men tvisten mot nabo A. var vedvarende. Nabo B. solgte eiendommen til nabo C. i 2014. I 2016 tok nabo A. og nabo C. ut stevning for tingretten med blant annet påstand om at avtalen om trefelling inngått i 2007 var gyldig og bindende. Det ble på vegne av sikrede søkt om rettshjelpsdekning hos selskapet den 13.12.16. Selskapet avsto dekning under henvisning til at tvisten måtte anses for å ha oppstått senest ved forliksklagen i 2007, og derfor før forsikringen ble tegnet den 10.7.08. Det ble på vegne av sikrede anført at tvisten med nabo C. måtte anses som en ny tvist i relasjon til rettshjelpsdekningen, og at denne således hadde oppstått i selskapets ansvarstid. Nemnda kom til at tvisten var oppstått før tegning da tvisten med C måtte regnes som en del av samme tvist som den tidligere tvisten med A og B.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: inntil kr 100 000

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for utgifter til rettshjelp og spørsmålet om tvisten oppsto før selskapets ansvarstid eller om det dreier seg om en ny tvist.

Tvist defineres i pkt. 16.1 som når:

(...) et krav er fremsatt og bestridt, helt eller delvis. Vedvarende taushet hos motpart vil kunne anses som tvist. En tvist anses ikke for å være flere tvister selv om saken består av flere individuelle spørsmål som fremmes i flere saker. Det samme gjelder dersom det er flere parter på samme side.

Sikrede inngikk i 2005 en avtale med to av sine naboer, A og B, om at utvalgte busker og trær på hennes eiendom skulle felles eller beskjæres. Da partene ble uenige om avtalen, brakte A og B saken inn for forliksrådet i Oslo for avgjørelse. Partene inngikk 4.6.07 "Avtale om trefelling mv" før saken skulle behandles av forliksrådet. Deler av avtalen er sitert i stevningen til Oslo tingrett:

Arborist (S) og anleggsgartner (D) gis oppdrag med følgende mandat:

Det foretas en befaring av (sikredes) eiendom. Det gjøres en vurdering av om det gartnerfaglig er mulig å beskjære/behugge trær og grener som hindrer utsikt fra (nabo A) terrasse mot sjøen slik at det kan etableres en "utsiktskorridor". Dersom det anses mulig å etablere en "utsiktskorridor" lages en plan/tegning for hvordan den skal utformes".

Dersom (S) og (D) er av den oppfatning at det ikke er faglig betenkelig å foreta beskjæring/behugging for å skape "utsiktskorridoren" skal denne etableres i samsvar med den plan/tegning som utarbeides.

Arbeidene gjøres av (S) etter nærmere avtale mellom (S) og (nabo A). Kostnaden forbundet med utarbeidelse av planen og arbeidet med å etablere "utsiktskorridoren" dekkes av (nabo A)".

De sakkyndige konkluderte i desember 2007 med at det var gartnerfaglig forsvarlig å etablere en "utsiktskorridor", men at beskjæringen først kunne utføres våren 2008. Sikrede bestred inngrepet under henvisning til at det ville være mer inngripende enn nødvendig for at formålet med avtalen skulle bli oppfylt. Riksantikvaren fattet den 4.7.08 vedtak om midlertid fredning av hele sikredes eiendom, herunder utearealet, i henhold til kulturminneloven § 15. Vedtaket ble opphevet den 27.6.13.

Eiendommen til B ble solgt til C i mars 2014.

Nabo A varslet sikrede den 17.10.16 om at beskjæringen i henhold til avtalen ville bli gjennomført i løpet av 14 dager. Sikrede anførte at avtalen var foreldet og at tiltaket uansett ikke var i henhold til avtalen.

A og C tok deretter ut stevning for Oslo tingrett den 28.11.16. Det ble nedlagt følgende påstand:

1. Avtale om trefelling mv. av 4. juni 2007 er gyldig og bindende.
 2. (Sikrede) plikter å akseptere at det etableres en "utsiktskorridor" i (sikredes eiendom), i samsvar med beskæringsbeskrivelsen utarbeidet av (S) og (D) 21. desember 2007.
 3. (Sikrede) plikter å felle/beskjære trær og øvrig vegetasjon som vokser i (sikredes eiendom), etter rettens skjønn.
- (...)

Nabo Cs påstand kan etter det opplyste beskrives nærmere slik:

- To store trær som står helt i nabogrense mot (nabo As eiendom) felles, og evt. erstattes med lavere trær som kan vedlikeholdes i en høyde som forhindrer innsyn til (sikredes) eiendom samtidig som dette tiltaket tilfører (nabo Cs) eiendom lys.
- Utsiktskorridor i nordenden av (sikredes) eiendom hvor trær, busker og hekker mv. holdes nede til maks 2 meters høyde i nabogrensen – inntil og rundt garasjen skal vegetasjonen ikke overstige garasjens høyde. For å sikre at utsikten kan etableres ønskes også det mindre furutreet som står nær nordsiden av garasjen mot (naboeiendom) fjernet, og at all vegetasjon i denne synsretning holdes til under 2 meter i nabogrensen mot (naboeiendom)
- For øvrig må nabolovens bokstav med hensyn til vegetasjonen følges, og denne beskjæres i samsvar med denne; dette gitt at dagens vegetasjon er til vesentlig ulempe for (nabo C), på grunn av lysforhold, nedfall av løv, bar og kvist, samt tar opp areal (nabo C) ellers kunne ha behov for på sin eiendom. (Nabo C) ønsker å beplante en hekk mot (sikrede) våren 2017 i forbindelse med avslutningen av hans byggeprosjekt. Stedegne hekkeplanter krever mer lys enn det forholdene tillater i dag.

Sikrede inngikk avtale om rettshjelpsforsikring 10.7.08. Rettshjelpdekning for tvisten ble søkt av sikredes tidligere advokat første gang 13.12.16. Selskapet anså tvisten for å ha oppstått senest ved forliksklagen i 2007, og avslø erstatning under henvisning til at tvisten hadde oppstått før forsikringsavtalen ble inngått. Avgjørelsen ble påklaget ved to anledninger, og det ble blant annet vist til at det hadde oppstått en ny tvist som følge av at en av saksøkerens eiendommer hadde skiftet eier. Selskapet opprettholdt sitt standpunkt etter to fornyede vurderinger.

Det ble for øvrig inngått rettsforlik den 23.5.17.

Sikrede krever dekning for rettshjelpsutgifter for tvisten og anfører at dette utgjør en ny tvist som har oppstått i selskapets ansvarstid. Tvisten med nabo B ble løst ved en minnelig avtale, og tvisten som har oppstått med ny eier har ikke årsakssammenheng med denne tvisten, jf. FinKN-2015-482. Nabo Cs tvist med sikrede gjelder trær i nordenden av hennes eiendom, og nabo A bor i sydenden av sikredes eiendom. De spørsmål som tvisten mot nabo C reiser, har ikke vært vurdert i den tidligere tvisten mellom sikrede og nabo A og nabo B. Det var ingen tvist mellom B og sikrede, da nabo C kjøpte eiendommen i mars 2014, og det oppstod først tvist mellom sikrede og C i 2016.

Selv om det har vært en stadig tvist mellom nabo A. og sikrede, var det en periode på ca. åtte år der det ikke forelå noen tvist mellom sikrede og eier av nabo Bs eiendom.

Sikrede viser videre til at det rettslige grunnlaget for de to spørsmålene er forskjellig. Tvisten med A gjelder tolkningen av en tidligere avtale, mens tvisten med B og C gjelder tolkning av reglene i naboloven. Det har vesentlig betydning for helhetsvurderingen at det er ulike rettsgrunnlag, jf. FSN-3426. Det faktum at C har valgt å inngi felles stevning med A som har en tidligere tvist med sikrede, kan ikke medføre at tvisten mellom C og sikrede kan anses som samme tvist. Tvisten mellom sikrede og C kunne like gjerne vært avgjort i et separat søksmål.

Sikrede anfører til slutt at det er ca. ti år mellom tvistene, og at tidsmomentet taler for at det foreligger flere tvister. Sikrede er saksøkt i saken og har ikke hatt mulighet til å behandle sakene samlet. Det er vanskelig å se en begrunnelse for at sikredes rettsstilling skal være dårligere fordi nabo Cs rettsforjenger også har hatt en tvist med sikrede ti år tidligere.

Selskapet avviser ansvar og anfører at det foreligger én tvist i relasjon til rettshjelpsdekningen, og at tvisten derfor har oppstått før selskapets ansvarstid. Selskapet har vist til at avgjørelsen om det foreligger én eller flere tvister beror på en konkret helhetsvurdering hvor sentrale momenter er om saken består mellom de samme parter, om gjenstanden for tvisten er den samme og om den underliggende årsak er felles for kravene, jf. FinKN-2010-328, 2012-276 og 2013-406.

Saken består ikke mellom forskjellige parter, og dette taler mot at det foreligger en ny tvist. Tvisten består imidlertid mellom eierne av de samme eiendommene, og gjenstanden for tvisten er den samme. Bakgrunnen for begge kravene er at vegetasjonen på sikredes eiendom har fått vokse fritt uten at det blir foretatt noen beskjerping, og det kan ikke tillegges betydning at det nå er snakk om "andre trær" enn hva som har vært gjenstand for tvist tidligere.

Selskapet anfører at kravene kan ha ulikt rettsgrunnlag uten at dette nødvendigvis er avgjørende for at det foreligger flere tvister, jf. FinKN-2012-098, 2013-305 og 2017-521.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om tvisten med C utgjør en ny tvist i forhold til sikredes tidligere tvist med A og B.

Ifølge forsikringsvilkårene kan det foreligge "en tvist" "selv om saken består av flere individuelle spørsmål som fremmes i flere saker. Det samme gjelder dersom det er flere parter på samme side". Vilkårene gir for øvrig ingen veiledning for grensen mellom én og flere tvister. I nemndspraksis har man lagt til grunn at grensen beror på en helhetsvurdering hvor de relevante momentene er om kravene har samme eller forskjellig rettslig og faktisk grunnlag, om det er tidsmessig nærhet mellom sakene og om de gjelder samme økonomiske tap.

Både tvisten mellom sikrede og C og den tidligere tvisten mellom sikrede og A/B gjelder krav om at sikrede beskjerper eller feller vegetasjon på sin eiendom. Det faktiske og rettslige grunnlaget for tvistene er derfor felles. Det er uklart for nemnda om tvisten mellom sikrede og C gjelder samme eller andre trær som den tidligere tvisten mellom sikrede og B, men dette kan ikke være avgjørende. Hovedspørsmålet er i hvilken utstrekning vegetasjon på sikredes eiendom kan fjernes, og det kan da ikke tillegges betydning om kravene gjelder forskjellige trær og/eller busker. Det kan heller ikke være avgjørende om det dreier seg om tolkning av avtalen eller naboloven. Dette er riktignok to rettslige grunnlag, men påstanden er den samme. Det følger også av vilkårene at det kan dreie seg om en tvist selv om det dreier seg om flere parter. Det er derfor ikke avgjørende at C ble part i tvisten på et senere tidspunkt.

Nemnda legger videre til grunn at vilkårene for å behandle kravene mot sikrede i samme sak (subjektiv kumulasjon), jf. tvl. § 15-2 (1), jf. 15-1, er til stede. Dette taler også for at det dreier seg om en tvist.

Nemnda mener etter dette at tvisten med C må regnes som en del av samme tvist som den tidligere tvisten med A og B. Ifølge vilkårenes pkt. 16.1. er tvist oppstått når et fremsatt krav er bestridt, helt eller delvis. Nemnda er enig med selskapet at tvisten senest har oppstått ved forliksklagen i 2007. Forsikringsavtalen ble inngått den 10.7.08, og tvisten har derfor oppstått før selskapets ansvarstid, jf. FinKN-2017-562. Selskapet er da ikke ansvarlig.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Birgitte Hagland (nestleder), Line Merete Lileng (nøytralt oppnevnt medlem), Hanne Kvalshaug (selskapsrepresentant), Ole Smedsrud (selskapsrepresentant), Hege Sundby (forbrukerrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).